

Kudüs Mersiyesi

Kudüs'ün 15 Temmuz 1099'da Haçlılarca istilasından sonra Ramazan ayında Kadı Ebû Sa'd el- Herevî ve bir grup Müslüman Şam'dan kalkıp başkent Bağdat'a giderler, Müslümanların yaşadıklarını ağlayarak, kalpleri ürpertip mahzun ederek önce Hilafet divanına anlatırlar, figanlarının karşılık bulmadığını görünce camilerde ve çarşı pazarda imdat eder, Haçlılara karşı halktan yardım dilerler. Ağlayarak ve ağlatarak Müslümanların öldürüldüğünü, kadınların namuslarının kirletildiğini, şehirlerin yağmalandığını söyler; imdada çağırırlar.

İşte bu yardım çağrıları kapsamında Ebû Muzaffer el-Bîverdî'nin aşağıda verdiğimiz tarihi mersiye (ağıtı) söyler. Mersiye kime kaynaklarda bizzat Kadı Ebû Sa'd el- Herevî'ye ait gibi verilse de Ebû Muzaffer el-Bîverdî'ye aittir. Engin Arap dili hâkimiyetiyle katkılarından dolayı Üstad Abdülhakim Sonkaya'ya katkılarından dolayı teşekkür ederek mersiye Türkçede ilk kez size sunuyorum:

Sicim gibi gözyaşlarımız kanlarımıza karıştı

Merhamete muhtaç olmayanımız kalmadı

Kişi için en kötü hâl gözyaşı dökmesidir

Savaşın ateşi kılıçlarla kızıştığı zaman

Dağılmış İslam'ın çocukları arkanızda

Öyle bir rüzgâr ki daneleri aldı savurdu

Emniyet içinde gölgede yaşam ve gıpta ederek

Tomurcuk açan çiçekler içindeki süslere

Göz nasıl kapaklarını kapatır da uyur

Her uykudakini uyandıran bir facia karşısında

Kesilir kardeşleriniz Şam'da kaylula uykusunda

Zekilerin zuhur edip ahmakların gaflette olduğu vakitte

Alçak Rumlar onları kesiyor ve siz

Güzel işler yapıyor gibi düşük işlerin peşinde iken

Nice kan muhbah sayıldı namuslarımızın kanından

Ki gizliyordu güzelliğini hayasından kalelerde
Ceylan kanı kızılığına boyanmış keskin kılıçlarla
Eşraf kadınlarının siyah örtüsü kanlandı

Kılıç çekilişi ile vuruşu arasındaki anda
Doğmakta olan çocuklar bile yaşlanıyor

Bir savaş ki güvende olmak için ondan kaçan
Pişmanlık dişlerinin gıcirtısını bedeninde hisseder

Müşriklerin elleriyle kafalarımız koparıldı
Kafataslarımızdan bina örüldü ve kanlarımızla sıvandı

Faciamız öyle katlarca katlanmış ki
Çığlıklar içinde “Ya Beni Haşim (Ey Abbasiler)” diye sesleniriz

Görüyorum ümmetimin mızrakları düşmanlara işlemez
Dinin sütunları çöküşte olduğu hâlde

Ateş örtülerine bulaşır diye uzak duruyorlar
Ar darbesinin ondan beter olduğunu düşünmüyorlar

Ey Arapların büyükleri eziyet darbesine razı mı oldunuz
Acemlerin (Sultanların) külahlarını zillet üzerine örterek

Heyet bu çığlıklara rağmen dilediği yardımı alamaz. Bunun üzerine şair mersiyesine şu dizeleri ekler:

Hamiyetleri dinlerini savunmaya yetmedi
Çünkü haramlarla gayret cimrisi oldular

Eđer ahiret ecri konusunda isteksizleşmişlerse

Ganimetin beşte bir payı onlara ne yapsın

Burnu havada boyun eğmişse biri

Karşılığını mutlaka burun kesik hapşırıkla almıştır

Biz sizi kendimize çağırdık savaş nağmeleri kızışmışken

Kartalın zayıf düştüğü hâl anında

Ki o kartallar bir Arap hücumu beklerken

Rumlar vahşi hayvanlar gibi üzerimize saldırdılar

Ve eğer siz bunlara rağmen gazaba gelmiyorsanız

Suçlarımızı yüklenmişçesine kendimizi düşmanlarımızın bahtına atarız